

**'DE MARKT
VOOR PEF IS
IN POTENTIE
100 MILJOEN
TON PER JAAR'**

BASF samenwerkten, zeiden hun mensen altijd al dat het voor toepassingen gebruikt zal worden waar we nu nog geen weet van hebben. Er zijn altijd mensen die het op een creatieve manier gaan testen. Als het werkt, ga je natuurlijk verrassingen tegenkomen – gelukkig is dat de categorie positieve verrassingen.”

10 Hoe groot is het marktpotentieel uiteindelijk? “Neem het voorbeeld van een bedrijf als Coca-Cola. Dat gebruikt twee tot drie miljoen ton PET per jaar. Danone gebruikt achthonderdduizend ton per jaar. De totale markt voor op olie gebaseerd PET is ruim zeventig miljoen ton per jaar. We hebben met PEF een materiaal dat niet alleen met PET concurreert, maar ook met glas en aluminium. Dat is dus een markt die in potentie zeker 100 miljoen ton per jaar is. De markt is in ieder geval niet de beperkende factor.”

11 Dat is een zeer positief scenario. Wat nou als een ander materiaal geschikter blijkt voor de verduurzaming? “Dat houden we natuurlijk constant in de gaten, maar ik heb de afgelopen tien tot vijftien jaar geen andere producten zien langskomen die een serieuze concurrent zouden kunnen worden. We houden onze ogen open, want ik kan natuurlijk niet voorspellen of die er gaan komen. Wat mij betreft is het meest pessimistische scenario dat PEF alleen gebruikt zal worden als een specialistisch product, dat wil zeggen op een schaal van ongeveer 1 miljoen ton per jaar. In dat scenario kunnen wij dus nog steeds negen licenties voor honderdduizend ton gaan verkopen.”

– Column –

Dijn en mijn

Nog steeds voelt Shell een beetje als nationaal bezit, wellicht dat ik er daarom alweer over schrijf. Toch is dit niet mijn gebruikelijke riedeltje. **Raadt u eens.**

Nee, ik klaag hier niet over Shells gebrek aan voortvarendheid om een positieve bijdrage aan een duurzamere wereld te leveren, hoezeer ik dat als (voortgeplante) aardbewoner ook zou hopen. En natuurlijk ga ik anderzijds als belegger Shell niet oproepen economische waarde-vernietiging te omarmen; uiteindelijk zullen ook eventuele investeringen in niet-fossiele energiebronnen moeten renderen.

Als bedrijfskundige die in verdienmodellen denkt, ga ik nu evenmin jammeren over de matige rendementen die Shell over een lange periode maakt op de enorme investeringen in nota bene fossiele brandstoffen, die in topjaren weliswaar tientallen miljarden opleveren, maar waarop in andere jaren fors wordt afgeschreven.

Dit stuk gaat zelfs niet over hoge bestuurdersbeloningen of onterechte bonussen, ook al staat bij een VEB-loonslaaf *corporate governance* prominent in de bijbel.

Nee, ik wil het hebben over wie de eigenaar is van de grofweg 40 miljard dollar die Shell afgelopen jaar – eindelijk – heeft verdiend op de astronomische investeringen van de afgelopen decennia.

De Nederlandse overheid is alvast niet die eigenaar, net

zomin als de overheden van de honderden andere landen waar Shell zaken doet. Ook niet de Britse, waar tegenwoordig de hoofdzetel huist. Overigens profiteren diverse landen via *joint ventures* met Shell of dankzij buitensporige afroming (veelal meer dan de helft van de opbrengst) flink mee van de olie- en gaswinning. Dit nog afgezien van belastingen op winst, consumptie (btw en energiebelastingen) en salarissen van Shell-medewerkers.

Toch pleiten veel politici binnen en buiten Nederland voor een diepere greep – liefst met terugwerkende kracht – in Shells kas om allerlei budgettaire gaten te dichten. Welk onmens kan tegen het sympathieke plan zijn om met die miljarden veel menselijk leed te verminderen?

Stop. Die 40 miljard is van Shell zelf. Leveranciers, werknemers en de fiscus zijn al betaald. Financiers hebben rente ontvangen en aandeelhouders dividend. Shell is geen collectief bezit. En dat is het nooit geweest.

ERROL KEYNER
is adjunct-directeur van de VEB